

УДК 378.147:811.33

Задорожна Ольга Іванівна

аспірант Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка,
м.Тернопіль, Україна

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВОДИДАКТИЦІ

У статті розглянуто сутність поняття стратегічної компетентності. Дається загальна характеристика. Подано підходи до аналізу та класифікації комунікативних стратегій. Визначено основні підходи до формування стратегічної компетентності. Обґрунтовано необхідність володіння зазначеною компетенцією. Стратегічну компетентність по трактовано як здатність компенсувати у процесі спілкування недостатність знання мови, а також мовленнєвого і соціального досвіду спілкування іноземною мовою. Обґрунтовано, що формування стратегічної компетентності носить циклічний характер.

Ключові слова: стратегія, компетентність, комунікативна компетентність, стратегічна компетентність, дискурсивні компетентності.

Вступ. Стратегію вищої освіти України на теперішній день складають формування і становлення професійної компетентності фахівця, здатного вирішувати не лише професійні задачі, але й реалізовувати у процесі їх вирішення творчий підхід. Поняття стратегічної компетенції розглядається методистами через призму таких семантично споріднених понять як: стратегії навчання, автономія суб'єктів навчання, індивідуально-раціональний стиль навчальної діяльності. Всі ці поняття характеризують актуальну сьогодні методичну тенденцію, що передбачає організацію навчання навколо його суб'єкта (student-centered approach to teaching, student's autonomy) з урахуванням індивідуальних психологічних відмінностей останнього, важливих для гуманізації освітнього процесу (individual differences, learning styles).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За останні десятиріччя науковцями проведено чимало досліджень з проблем формування стратегічної компетенції. Цю проблему досліджували як зарубіжні лінгводидакти: Р.Оксфорд (R.Oxford), Дж.О'Меллі (J.O'Malley), А.Шамо (A.Chamot), Д.Ньюнен (D.Nunan), Г.Стерн (H.Stern), Г.Каспер (G.Kasper), Е.Келлерман (E.Kellerman), так і вітчизняні методисти: Г.Александрова, Н.Білоножка, А.Залевська, Г.Ейгер, М.Кабардова, Р.Мільруда, Н.Михайлова, Р.Плігіна, Н.Чичеріна, Л.Ягеніч та інших. Проте проблема формування стратегічної компетентності далека від вирішення, оскільки потрібно уточнити структуру і зміст; визначити цілі формування, а також етапи і шляхи оволодіння стратегіями. Однак, незважаючи на значну увагу науковців до зазначеної проблеми, необхідно констатувати, що не всі аспекти цього питання вирішено.

Мета статті – визначити сутність поняття стратегічної компетентності, дати загальну характеристику.

Виклад основного матеріалу. Термін «стратегія» трактується авторами Загальноєвропейських рекомендацій як «певним чином організована, цілеспрямована і керована лінія поведінки, обрана індивідом для виконання завдання, яке він/вона ставить собі сама, або з яким він/вона стикається» [1, с.10].

Іншими словами, стратегію можна визначити як оптимальну послідовність дій для досягнення певної мети. У цілому стратегії не завжди можна чітко розмежувати на навчальні та комунікативні, оскільки та ж сама стратегія може вважатись навчальною під час вивчення іноземної мови і комунікативною при користуванні нею в реальному спілкуванні. Існують два можливих шляхи оволодіння стратегіями: індуктивний (від використання стратегій до їх формулювання) і дедуктивний (спочатку відбувається зна-

йомство зі стратегією, а потім вона використовується при виконанні вправ).

Поняття «компетентність» є ширшим за своєю сутністю, ніж категорія «компетенція», й означає сукупність знань і вмінь, необхідних для ефективної професійної діяльності: уміння аналізувати, передбачати наслідки професійної діяльності, використовувати інформацію; володіння людиною здатністю й умінням виконувати певні трудові функції [2, с.31].

Отже, компетентність – це сукупність досягнень у професійній діяльності, це – володіння теоретичними знаннями, практичними навичками та вміннями, професійним досвідом у певній галузі, що дозволяє людині визначати (тобто ідентифікувати) і розв'язувати незалежно від контексту або ситуації проблеми, характерні для певної сфери діяльності. За твердженням І. Зязюна, компетентність як властивість індивіда існує в різних формах – як високий рівень умілості, як спосіб особистісної самореалізації (звичка, спосіб життєдіяльності, захоплення); як деякий підсумок саморозвитку індивіда, форма вияву здібностей [3].

Авторами терміна «стратегічна компетенція» були М.Кенейл і М.Свейн, які у 1980 році, вивчаючи проблеми викладання та оволодіння іноземними мовами, розглядали його як складову комунікативної компетенції. На їхню думку, стратегічна компетенція «полягає у досконалому володінні стратегіями вербального та невербального спілкування, які можуть бути задіяні, щоб компенсувати зрив у ньому, викликаний наявними умовами ситуації спілкування, що його обмежують, або недосконалою компетентністю в одній або декількох сферах комунікативної компетенції, і щоб підвищити ефективність процесу спілкування» [4].

Отже, стратегічна компетентність розглядається як здатність компенсувати у процесі спілкування недостатність знання мови, а також мовленнєвого і соціального досвіду спілкування іноземною мовою. Її значення полягає в тому, що стратегічна компетентність дозволяє учням долати мовний бар'єр, труднощі, які виникають у процесі реального спілкування іноземною мовою.

Формування стратегічної компетентності носить циклічний характер. На думку Т.Олійника кожен з циклів включає певні етапи: 1) усвідомлення й аналіз власних стратегій (власного процесу навчання); 2) розширення діапазону стратегій у результаті колективного обговорення та власних спостережень; 3) ознайомлення з іншими стратегіями; 4) тренування нових стратегій, індивідуальний вибір найбільш ефективних; 5) використання «заміраючих підказок»; 6) висновки про стратегії, які за потрібне ви-

користувати [5].

Стратегічна компетентність передбачає наявність знань вербальних і невербальних засобів щодо компенсації у спілкуванні прогалін у володінні іноземною мовою, знань про словотворення, граматичні форми тощо, які сприяють використанню обґрунтованої здогадки; моделей мовленнєвої поведінки та набору мовленнєвих дій для досягнення поставленої комунікативної задачі (комунікативних стратегій); відповідних навичок і вмій, що дозволяють використовувати ці стратегії [5].

І.Потюк вважає, що важливим у вивченні іноземної мови є знання про те, що на сучасному етапі розробки теорії комунікативної компетенції поняття стратегічної компетенції передбачає такі складові як комунікативні та навчальні стратегії. В той час як комунікативні стратегії мають на меті цілеспрямоване подолання проблем у спілкуванні, навчальні стратегії виступають знаряддям оволодіння іноземною мовою в цілому. Тому нерідко дослідники цієї проблеми розглядають навчальні стратегії як більш широке поняття або підкреслюють, що використання комунікативних стратегій сприяє розвитку навчальних стратегій [4].

Лінгвісти виділяють два підходи до аналізу та класифікації комунікативних стратегій: лінгвістичний (інтерактивний) та когнітивний. Згідно лінгвістичного підходу (запропонований лінгвістом Е.Терон), співрозмовники, маючи різний рівень лінгвістичної компетенції, використовують комунікативні стратегії для того, щоб порозумітися (дійти згоди), тобто успішно здійснити різні види комунікативної мовленнєвої діяльності. Представники когнітивного підходу (зокрема, К.Ферч, Г.Каспер), розглядаючи комунікативні стратегії у психолінгвістичній площині, переконані, що вони є процесами, які відбуваються саме у людині, яка вивчає іноземну мову, акцентуючи увагу на сприйнятті, плануванні та продукуванні мовлення при виникненні труднощів.

Характеризуючи навчальні стратегії для вивчення іноземних мов, слід зазначити, що вони поділяються на: 1) стратегії вивчення (second language learning strategies) та 2) вживання (second language use strategies). Метою використання перших є допомога у поглибленні знань з іноземної мови, тоді як другі зосереджуються в основному на застосуванні знань (мови, яка вивчається) у міжмовній комунікації. Лінгвісти схиляються до думки, що комунікативні стратегії є складовими саме стратегій вживання, так як в їх основі лежить передача (сприйняття) суттєвої інформації, яка є новою для реципієнта [4].

Зазначимо, що вони не завжди можуть мати вплив на процес навчання: скажімо, при формуванні лексичної компетенції учні можуть використовувати нову лексичну одиницю на уроці лише для того, щоб висловити думку, а не намагатися запам'ятати її; і навпаки, вони можуть вживати невідоме слово безвідносно до певного комунікативного аспекту, а лише з метою швидшого засвоєння. Суттєвим для успішного формування стратегічної компетенції є вміле поєднання комунікативних і навчальних стратегій задля досягнення ефективних результатів спілкування іноземною мовою та індивідуалізації освітнього процесу.

Л.Бахман визначає стратегічну компетентність не лише як спосіб уникнення труднощів, але й як основу для ефективного використання лінгвістичних ресурсів. Науковець розробив модель стратегічної компетентності, яка охоплює такі компоненти: компонент визначення комунікативних цілей, компонент планування (добір адекватних мовних засобів та ви-

значення плану їх використання для досягнення комунікативних цілей), компонент виконання (втілення плану висловлення), компонент оцінки (ідентифікація інформації, визначення мовних компетентностей, якими володіє мовець для найбільш ефективного представлення цієї інформації у досягненні комунікативної мети, встановлення здатності і знань співрозмовника, оцінка ступеня досягнення комунікативної мети). Дослідник розглядає стратегічну компетентність інтегровано з прагматичною компетентністю.

Ця проблема знайшла подальший розвиток у працях дослідників. Так, Т. Сухарева зазначає: «проблемою прагматичної компетентності є розвиток стратегій для здійснення задуманих інтерпретацій в контекстах і відбір потрібних форм для задоволення соціальних і контекстуальних потреб комунікативної ситуації» [6].

Науковці розглядають процес планування мовлення (постановка комунікативних цілей та добір мовленнєвих стратегій і тактик) та його реалізацію (власне прагматика) інтегровано, що, на наше переконання, відповідає природі комунікації. Дослідження Т.Тимофєєвої та О.Шевченко вивели проблему формування стратегічної компетенції у русло навчання професійного іноземного мовлення. О. Шевченко стратегічні уміння визначає як уміння використовувати різні комунікативні стратегії для вирішення професійних комунікативних завдань (привернути увагу співрозмовника, ініціювати спілкування, продовжити спілкування, закінчити спілкування залежно від його цілей). Стратегічне вміння передбачає володіння правилами підтримки контакту зі співрозмовником.

Т.Тимофєєва визначає стратегічну компетентність як інтегративний феномен, що відображає здатність особистості на основі отриманих знань і вмій адекватно використовувати освоєний репертуар стратегій; стратегічна компетентність є професійним новоутворенням, завдяки яким фахівець ефективно добирає й реалізує комунікативні стратегії згідно з поставленими завданнями та ситуаціями, що склалися [7, с.27].

Проблема використання стратегічної компетентності в процесі навчання в аспекті діалогу культур стала предметом дослідження Л.Карєвої. Дослідниця, визначивши, що стратегічна компетентність є складовою комунікативної, дійшла висновків, що: а) ефективний розвиток і вдосконалення умій і навичок іншомовного усного спілкування може бути здійснено в рамках комунікативного підходу за рахунок використання стратегічної компетентності, що передбачає навчання комунікативної стратегії усного спілкування народів, мова яких вивчається, оволодіння невербальними аспектами комунікативної поведінки представників цих народів; б) навчання комунікативної стратегії має здійснюватися з використанням моделей реальних варіантів усного спілкування (мовленнєва ситуація, тема і сфера спілкування, соціальні та комунікативні ролі тощо), а також інтегрувати навчання мови та культури, орієнтуватися на розвиток здібностей особистості, що дозволяють брати участь у реальному процесі міжкультурного спілкування й досягати взаєморозуміння з представниками інших культур; в) дослідниця виділила й описала вміння, що дозволяють використовувати стратегічну компетентність, окреслила групи комунікативних стратегій, що співвідносяться з ситуаціями усного спілкування. Дослідник розглядає стратегічну компетентність одночасно як комунікативний, так і лінгвосоціокультурний феномен, що цілком виправдано в руслі сучасних лінгвістичних та

лінгвометодичних парадигм [6].

Розробка методики формування іншомовних комунікативних стратегій у говорінні знайшла теоретичне обґрунтування та практичне втілення в навчальний процес у працях Д.Терещук. Стратегічну компетентність науковець розглядає як з'єднувальну ланку між лінгвосоціокультурною, мовними та мовленнєвими компетентностями, що забезпечує комунікативну успішність співрозмовника та максимальну ефективність спілкування.

Д.Терещук обґрунтувала, що до складу стратегічної компетентності належать фонетичні та лексико-граматичні знання і навички тактичного рівня; мовленнєві вміння тактично-стратегічного рівня, комунікативні стратегії власне стратегічного рівня. Дослідниця розглядає комунікативні стратегії як сукупність поетапних мисленнєво-мовленнєвих дій, спрямованих на моделювання учасниками комунікації своєї мовленнєвої поведінки таким чином, щоб реалізувати комунікативні цілі у процесі іншомовного спілкування [6].

Науковцем здійснено добір іншомовних комунікативних стратегій для навчання студентів філологічних спеціальностей; визначено основні підходи до їх навчання (діяльнісно-орієнтований, соціокультурний та когнітивно-комунікативний), які реалізуються через лінгводидактичну модель навчання з використанням методів вправлення, інсценізації, рольової гри, дискусії, кейсу та мовленнєвих симуляцій. У цілому, дослідниця розробила цілісну модель навчання майбутніх філологів комунікативних стратегій у говорінні.

Диференціацію стратегій іншомовного спілкування (дії та операції, обумовлені комунікативно-прагматичним простором, які спрямовані на досягнення певної комунікативної мети) залежно від етапів здійснення акту комунікації провела С.Кирилова. Науковець поділила стратегії іншомовного спілкування на метакогнітивні, когнітивні та соціально-афективні. Метакогнітивні стратегії іншомовного спілкування пов'язані з плануванням (докомунікативний корпоративний етап); з управлінням (комунікативний етап); та оцінкою ефективності (посткомунікативний етап) спілкування. Когнітивні стратегії (комунікативний етап) пов'язані з компонентами прагматичної компетентності – дискурсивної, функціональної і компетентності схематичної побудови промови. Соціально-афективні стратегії виражають прояв толерантності до іншої культури, охоплюють співпереживання, самоорганізацію і контроль своїх емоцій, також реалізуються на комунікативному етапі [6].

Відповідно, науковець виділяє докомунікативні стратегії (пов'язані з плануванням цілей і завдань спілкування відповідно до комунікативної ситуації з урахуванням соціальних ролей, стилю спілкування). Стратегії комунікативного етапу – стратегії саморегуляції, взаємодії і впливу, що регулюють тактику планованого висловлювання і тактику слухання і розуміння). Стратегії посткомунікативного етапу охоплюють загальну оцінку спілкування (чи досягнута мета спілкування, чи був процес спілкування ефективним і наскільки). Така класифікація є валідною з погляду методики навчання комунікативним стратегіям, оскільки відповідає етапам продукування мовлення та навчання продуктивних видів мовленнєвої діяльності. [8, с.11].

О.Галанова присвятила наукове дослідження проблемі навчання стратегій наукової дискусії іноземною мовою і визначила, що дискурс відображає тактико-стратегічний апарат мовленнєвої поведінки комунікантів; навчання дискурсу передбачає форму-

вання тактичних та стратегічних умінь мовленнєвої поведінки. Науковець не оперує поняттям компетентності, проте можна зробити висновок, що формування комунікативних стратегій вона переносить у площину прагматики [6].

Навчання аргументативних стратегій, а також мовних маркерів аргументації, що актуалізують різні інтенції комунікантів у ході міжкультурного ділового спілкування (на матеріалі ділової німецької мови) стало предметом дослідження Г.Проскуриної. Дослідниця виділила стратегії самопрезентації, переконання і прийняття рішення, а також тактики, які використовуються для реалізації цих стратегій. До компонентів змісту навчання аргументативних стратегій науковець відносить: 1) знання, що становлять частину професійної картини світу представника іншої лінгвокультури; «дискурсивні» знання; знання мовних засобів вираження аргументації; 2) умінь: дискурсивні; загальномовленнєві, власне аргументативні; вміння орієнтації в соціокультурному різноманітті партнерів; 3) якості: здатність сприяти налагодженню міжкультурних зв'язків; 4) позитивне ставлення до діяльності щодо створення іншомовних успішних ділових аргументованих висловлювань [8, с.17].

Дослідження стратегій в аспекті прагматики вивело науковців на рівень дискурсу. Стратегії дискурсу, в розумінні Т.Сухаревої, – вибір мовця на всіх стадіях продукування мовлення: вибір, який охоплює, зокрема, такі аспекти: прогнозування того, як співрозмовник зрозуміє сенс, які мовленнєві акти є необхідними та бажаними, а також мовленнєвих зразків, прийнятних для цього контексту. Стратегії дискурсу охоплюють лексико-граматичний вибір і соціокультурні обмеження зв'язно-віднесені стратегії, стратегії самокорекції, антиципації, ввічливості, зворотно-поступальні стратегії [6].

Г.Малаєва, вивчаючи проблему застосування кейс-методу як засобу формування іншомовної комунікативної компетентності, оперує поняттям «дискурсивно-стратегічна компетентність», під яким дослідниця розуміє готовність використовувати й інтерпретувати форми слів та їх значення для створення зв'язних текстів, породжувати зв'язні іншомовні висловлення, логічно, послідовно й переконливо вибудовувати своє мовлення, вміння вибирати правильну стратегію професійного спілкування [9, с.11].

Дискурсивно-стратегічна компетентність розглядається в аспекті дискурсу й охоплює монологічне та діалогічне текстопродукування залежно від умов соціокультурних та професійних умов здійснення комунікації. М.Лайкова, С.Красильникова та Н.Фоменко стратегічну (суб)компетентність (відносно комунікативної) визначають як уміння компенсувати брак знань мови, мовленнєвого й соціального досвіду спілкування в іншомовному середовищі; натомість дискурсивну (суб)компетентність визначають як здатність використовувати певні стратегії й тактики спілкування для конструювання й інтерпретації зв'язних текстів; сутність дискурсивної субкомпетентності полягає в тому, щоб побудувати спілкування так, щоб досягти поставлену мету, знати й володіти різним прийомом одержання інформації як в усному, так і писемному спілкуванні, компенсаторними вміннями. Отже, дослідники проводять чітку межу між стратегічною й дискурсивною компетентностями. Володіння комунікативними стратегіями належить, на їхнє переконання, до складу дискурсивної компетентності.

Методика формування дискурсивно-стратегічної компетентності засобами синонімічних мовних засобів (синтаксичних) набула детального дослідження в

дисертації Л.Гелівери. Автор, зокрема, констатує, що дискурсивно-стратегічна компетентність передбачає володіння різними типами дискурсивної діяльності та уміння знаходити шляхи його організації залежно від параметрів комунікативної ситуації і конкретного ситуативного контексту, що забезпечує адекватну поведінку комунікантів; в контексті предмету свого дослідження результатом навчання іноземних мов науковець визначає сформованість дискурсивно-стратегічної компетентності, тобто умінь розпізнавати в тексті граматичні форми і їх синоніми, вибирати дискурсивно адекватні граматичні конструкції для породження деяких типів дискурсів [6].

Дискурсивний компонент досліджуваної компетентності охоплює знання різних типів дискурсу; вміння використовувати мовні засоби для створення та інтерпретації текстів згідно з прагматичними цілями спілкування; стратегічний компонент передбачає наявність фонових знань, які забезпечують комунікативний та соціокультурний розвиток; уміння досягти розуміння співрозмовника з подальшим здійсненням своєї мовленнєвої інтенції; здатність реалізувати цілі спілкування, вибирати певну лінію мовленнєвої поведінки для підвищення ефективності комунікації; здатність користуватися комунікативними стратегіями для ведення розмови та її корекції; володіння навичками використання внутрішнього «перепланування» висловлювання і пошуку потрібних мовних засобів для вирішення комунікативної задачі. Головною передумовою формування дискурсивно-стратегічної компетентності визначено моделювання закономірностей реального спілкування.

Отже, прихильники комунікативно-прагматичного підходу розглядають стратегічну компетентність як прагматично-дискурсивний феномен – арсенал мовленнєвих стратегій і тактик, спрямованих на пошук потрібних мовних засобів для вирішення комунікативних завдань, на організацію тактико-стратегічного апарату мовленнєвої поведінки мовців, на оптимізацію, планування та реалізацію процесу комунікації в побутовому та професійному середовищі залежно від параметрів комунікативної ситуації і конкретного ситуативного контексту. У руслі комунікативно-прагматичного підходу стратегічна компетентність роз-

глядається, головним чином, в аспекті навчання продуктивних видів мовленнєвої діяльності.

Ми погоджуємось із висновком О.Ванівської про те, що науковцями здійснено добір іншомовних комунікативних стратегій, визначено основні підходи до їх навчання, зміст, етапи, принципи, методи, прийоми, систему вправ в окремих видах мовленнєвої діяльності. На нашу думку, комунікативно-прагматичний підхід так само, як і компенсаторний, відображає лише один бік феномену стратегічної компетентності, оскільки охоплює лише продуктивні види мовленнєвої діяльності (а стратегії рецепіювання та продукування мовлення є різними); спрямований на суб'єкта навчання з високим рівнем володіння мовою (зокрема з високим рівнем лексичних, граматичних та лінгвосоціокультурних знань та навичок, мовленнєвих умінь); не охоплює компенсаторні стратегії, які присутні на початковому та середньому етапах навчання іноземної мови, а також під час аудіювання та читання [6].

Висновки. Отже, стратегічна компетенція (яка у нашому розумінні включає комунікативні й навчальні стратегії, автономію суб'єктів навчання та індивідуально-раціональний стиль навчальної діяльності) характеризується як здатність використовувати вербальні та невербальні комунікативні стратегії для запобігання або усунення труднощів при спілкуванні, а також максимального досягнення поставлених цілей, удосконалення володіння мовою, отримання мовленнєвого і соціального досвіду за умов недостатньої комунікативної компетентності співрозмовників або у несприятливій мовленнєвій ситуації. А також вона допомагає реципієнту стати ефективними та самостійними у навчанні та житті, розвиває самосвідомість й почуття відповідальності за власні дії. Тому, основна увага у навчанні повинна приділятися формуванню не стільки знань, скільки переконань, поглядів, адже кожному суб'єкту навчання притаманна індивідуальність, яка проявляється у способах роботи (навчання) та її результатах.

Перспективним і доцільним вважаємо дослідження стратегічної компетентності в навчально-діяльнісному, метакогнітивному, диференційованому та інтегрованому контекстах.

Список використаної літератури

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр.. видання доктор пед. наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
2. Маркова А.К. Психология профессионализма / А.К.Маркова. – М.: Международный гуманитарный фонд «Знание», 1996. – 308 с.
3. Зязюн І.А. Філософія поступу і прогнозу освітньої системи / І.А.Зязюн // Педагогічна майстерність: проблеми, пошуки, перспективи: [монографія]. – К.: Глухів: РВВ ГАПУ, 2005. – С. 10–18.
4. Потюк І.С. Роль стратегічної компетенції у формуванні іншомовної комунікативної компетенції / І.С. Потюк // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Філологічна. - 2012. - Вип. 25. - С. 227-229.
5. Олійник Т.О. Особливості формування навчально-стратегічної компетентності / Т. О.Олійник // Іноземні мови. – 2013. – № 4. – С.9-20.
6. Ванівська О. Комунікативно-прагматичний підхід у формуванні стратегічної іншомовної компетентності / О.Ванівська // Молодь і ринок. – №8 (139). – 2016. – С.56-60.
7. Формирование коммуникативной компетенции студентов в коммуникативной деятельности в процессе обучения иностранному языку / Т.И.Тимофеева. – Ульяновск: УлГТУ, 2011. – 136 с.
8. Проскурина Г.А. Обучение студентов неязыкового вуза аргументированным иноязычным устным высказываниям: немецкий язык: автореферат дис. ... кандидата педагогических наук: 13.00.02 / Проскурина Галина Александровна. – М., 2013. – 24 с.
9. Малаева А.В. Кейсметод как средство формирования иноязычной коммуникативной компетентности студентов вуза: автореферат дис. ... кандидата педагогических наук: 13.00.08 / Малаева Анна Владимировна. – Великий Новгород, 2012. – 22 с.

Рецензент: докт. пед.наук, проф. Микитенко Н.О.

Стаття надійшла до редакції 15.10.2017 р.
Стаття прийнята до друку 21.10.2017 р.

Задорожная Ольга

аспірант Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка, г. Тернопіль, Україна

СУЩНОСТЬ ПОНЯТИЯ СТРАТЕГИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ В СОВРЕМЕННОЙ ЛИНГВОДИДАКТИКЕ

В статье рассмотрена сущность понятия стратегической компетентности. Дается общая характеристика. Представлены подходы к анализу и классификации коммуникативных стратегий. Определены основные подходы к формированию стратегической компетентности. Обоснована необходимость владения указанной компетенцией. Стратегическую компетентность истолковано как способность компенсировать в процессе общения недостаточность знания языка, а также речевого и социального опыта общения на иностранном языке. Обосновано, что формирование стратегической компетентности носит циклический характер.

Ключевые слова: стратегия, компетентность, коммуникативная компетентность, стратегическая компетентность, дискурсивные компетентности.

Zadorozhna Olha

PhD Student

Ternopil National Pedagogical University named after Vladimir Hnatiuk Ternopil, Ukraine

THE ESSENCE OF THE CONCEPT OF STRATEGIC COMPETENCE IN MODERN LINGVODIDACTICS

The essence of the concept of strategic competence is considered in the article. A general description is given. The necessity of possessing the specified competence is substantiated. The approaches to the analysis and classification of communicative strategies have been presented. Thus, linguists distinguish two approaches to the analysis and classification of communicative strategies: linguistic (interactive) and cognitive. The basic approaches to formation of strategic competence have been determined. Educational strategies for studying foreign languages are divided into: 1) second language learning strategies and 2) second language use strategies. It has been grounded that the communicative and pragmatic approach, as well as the compensatory approach cover mostly productive types of speech activity. The content, stages, principles, methods, techniques of their learning have been identified. The system of exercises in certain types of speech activity has been presented.

Key words: strategy, competence, communicative competence, strategic competence, discursive competence.